

Polismyndighetens redovisning av preventiva vistelseförbud 2025

Informationsklass Öppen

Polismyndigheten, februari 2026

Utgivare: Polismyndigheten, 106 75 Stockholm
Diarienummer: A689.068/2025
Omslagsfoto: Polismyndigheten
Upplaga: Intrapolis

Innehåll

Innehåll	3
1 Uppdraget	4
2 Redovisning	5

1 Uppdraget

Polismyndigheten har fått i uppdrag att redovisa i vilken omfattning preventiva vistelseförbud har använts, för vilka syften, och hur myndigheten bedömer effekten av beslutade förbud, både i de områden där förbuden gäller och i övrigt. Redovisningen lämnas i en separat rapport i samband med årsredovisningarna för 2024–2026. Rapporten för 2025 överlämnas härmed till regeringen.

2 Redovisning

Lagen om preventiva vistelseförbud (2024:7) infördes den 1 februari 2024 som ett nytt verktyg för att stärka tryggheten på allmän plats och försvåra för individer som främjar eller understödjer allvarlig brottslighet att verka i specifika områden. Förbudet beslutas av åklagare och gäller i upp till sex månader åt gången.

Redovisningen som följer avser perioden den 1 januari 2025 till den 31 december 2025 och sammanfattar hur regelverket har tillämpats under året med särskilt fokus på polisregion Stockholm, som genomfört den första systematiska effektutvärderingen av det preventiva vistelseförbudet¹. Syftet med redovisningen är att ge en helhetsbild av användningen av preventiva vistelseförbud, deras observerade effekter samt vilka förutsättningar som verkar bidra till störst genomslag.

Nationellt meddelades totalt 108² preventiva vistelseförbud under år 2025 (2024-02-01 – 2024-12-31 meddelades 154 stycken). Det är en minskning av antalet utfärdade vistelseförbud jämfört 2024 (2025: 10,5/månad, 2024: 14/månad). En majoritet av dessa beslut grundades på att den brottsliga verksamhet som individen främjat bedömdes kunna allvarligt skada tryggheten hos allmänheten inom området. Lokalpolisområdena uppfattar generellt verktyget som verkningsfullt och att förbuden haft en märkbar positiv påverkan på tryggheten och den öppna narkotikahandeln.

De flesta av de personer som förbudet avsåg efterlevde vistelseförbudets begränsningar. Lokalpolisområden där vistelseförbud meddelats anger att vistelseförbuden bidrog till en positiv förändring inom dessa områden. Bland annat är den generella bedömningen att den öppna narkotikahandeln, som dessa personer tidigare bedrivit i förbudsområden, och de problem med otrygghet runt platsen som detta medförde minskade betydligt. En ökad lokal polisiär närvaro kombinerat med preventiva vistelseförbud uppfattades som framgångsfaktorer. Vidare noterade lokalpolisområdena att även aktuella individers umgängeskrets tycks påverkade av förbudet, då man valde att inte vistas i aktuellt område.

Dock observerades tecken som tyder på att narkotikaförsäljningen flyttades från förbudsområden till närliggande områden.

Sedan den 1 oktober 2025 har Polismyndigheten ökat sin förmåga att använda elektronisk övervakning. En modern och robust teknisk lösning har

¹ Preventiva vistelseförbud – En effektutvärdering av meddelade vistelseförbud i polisregion Stockholm 2024 (A426.795/2025)

² Avser perioden 2025-01-01-2025-12-31

införts med en rad fördelar i jämförelse med tidigare teknik och ger bättre förutsättningar att kontrollera att förbuden efterlevs.

Polisregion Stockholms utvärdering³ visar att vistelseförbuden haft en påtaglig påverkan på våldsbrottsligheten, särskilt i de områden där flera beslut har varit aktiva samtidigt.

Den kategori brott som omfattar våld och påtryckningar (t.ex. rån, olaga hot, misshandel, utpressning och övergrepp i rättssak) minskade med 13 procent i förbudsområdena under den tid förbuden var aktiva. Motsvarande utveckling i andra kontrollområden⁴ var en minskning på 4 procent. Detta innebär att förbudsområdena minskade sin våldsbrottslighet tre gånger mer än jämförbara platser utan vistelseförbud.

För kategorin grovt våld, som omfattar bland annat rån och grov misshandel, var effekten liknande men mer uttalad. Förbudsområden minskade med 18 procent jämfört med 2 procent i kontrollområden. Även om resultaten inte alltid når statistisk signifikans i strikt mening, pekar trenderna konsekvent mot att vistelseförbud har en dämpande effekt på våldsbrottslighet i områden där de införs.

När det gäller skjutningar, sprängningar och brandattentat i kriminell miljö är antalet händelser betydligt lägre, men trenden är ändå tydlig. Endast områden med ett stort antal vistelseförbud uppvisade en minskning, medan andra områden såg en ökning. Detta antyder att verktyget kan ha särskild betydelse för att minska riskerna för extrema våldshändelser, men att effekten kräver en viss intensitet i åtgärden.

Effekterna på narkotikabrottsligheten är än tydligare. Antalet anmälda narkotikabrott minskade med 30 procent i förbudsområdena, samtidigt som kontrollområdena uppvisade en ökning med 12 procent. Den statistiskt signifikanta behandlingseffekten beräknas till –42 procent, och kvarstår även när hänsyn tas till variationer i polisiära kontroller, såsom antalet egeninitierade arbetspass och kontroller av personer och fordon.

³ Preventiva vistelseförbud – En effektutvärdering av meddelade vistelseförbud i polisregion Stockholm 2024 (A426.795/2025)

⁴ Kontrollområden är områden utan vistelseförbud och som valts ut i syfte att likna förbudsområdena i så stor utsträckning som möjligt och har därför inkluderats utifrån förekomst av öppna drogcener och/eller utsatta områden